

ЛЕМКОВСКА
ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

Порозуміла

ШТУКА В 2-Х АКТАХ,
из життя молодых лемков в Америці.

Написал Степан Кичура.

ТИПОГРАФИЯ ЛЕМКО-СОЮЗА
556 Yonkers Ave., Yonkers, N. Y.

ЦІНА 10р.

Издание Лемко-Союза

1939.

ДІЙСТВУЮЧІ ОСОБЫ:

1. МИХАИЛ, молодий іммігрант, літ 25.
2. ВАРВАРА, його жена, літ 22.
3. КАСЬКА, старша сестра Варвари, літ 28, самотна.
4. СТЕФКА, молода дівчина, літ 20.
5. АНТОН, молодий роботник, літ 22
6. МАРТА, старша діва, літ 30
7. ЦИГАНКА.

АКТ I.

(Сцена представляє кухню: пец, стол, кресла и т. д.)

СЦЕНА 1.

(Варвара сидит в креслі задумана, потім бере недоплетену штрумпфлю і начинат пласти).

ВАРВАРА: Не можу я нияк порозуміти, чом то оно так єст на том божом світі. Я іще молода, лем 22 роки минуло, і в гавзі мам праві всьо, што жені треба под руки, а чогоси мі так смутно і цілый світ мі не милый... (Плете хвилину, а так говорить): Ахи нигде не іду меже людей, бо деси не можу ся здати с нима. Хоц і краяне, с того самого села, а не можу их порозуміти, што ся с нима стало. Як позаписувалися до той лемковської організації, то все нове штоси видумують, все митинги, все політика. А і Михала так опутали, што трудно с ним жити. Мало коли дома посидит, лем все "авт" тай "авт". И за організацію все говорить. Організація му милішша, як жена. Як приде додому, то і мі голову завертат якысими народними и робочими справами... А то всьо totы лемки видумали, бо перше того не было, лем хлоп сиділ дома коло жены, то була і любов. Правду іегомосць в церкви кричали, што організація розбиває родинне життя, бо я то по собі можу досвідчити. А іще до того с якытом "бомерком" ся знююх на тых митингах, то ся гет попсуял.

СЦЕНА 2.

МИХАЙЛ (входить в робочих лахах): Вечеря готова, Варварцю, бо такий єм голодний, што і жолудка не чую?

ВАРВАРА: Я тыж голодна і чекам на тебе, коли придеш з роботи, штоби-с пишол до штору, бо я не "филую" добри.

МИХАЙЛ: О ты зас хвора! Та коли ты выздоровіш?... Я мушу тя взяти до доктора, або го до гавзу приведу.

ВАРВАРА: Лем собі не роб "фони" с мене, бо мі житя не міле. Ліпше буде, як ся поправиш, то і я буду ліпше "філувати".

МИХАИЛ: А чорт ся там поправит при такої роботі. Видиши, же из чловіка всі сили витягнут.

ВАРВАРА: Та мі ту тяжше дома, як тобі на роботі. Ани жити ся не хоче... Смутно мі, розумієш?

(Михаил подходит к Варварі и хоче єй обняти и потішити, но она отмітує його руку и отступат).

МИХАИЛ: Варвар, чого тобі смутно? Таж я старамся як найліпше можу, штобы жити весело, хоц и бідно.

ВАРВАРА (злостно): О ты ся стараш, як бы лем ся з, гавзу выдерти, бо тобі організация в голові, а не жена.

МИХАИЛ: Варвар, я уж не знам, як с тобом бесідувати... Та всі культурны люде мают організации. Культурный чоловік не може жити без організации.

ВАРВАРА: Коли єс такий культурный, то чого-с ся женил? Чого за другыма літаш тепер, як шаленый? Стефка ти влізла в голову и літаш за ньом, як глуный, ани істи не хочеш, лем все штоси думаш и думаш.

МИХАИЛ (гнівно): Ани Стефка мі в голову не влізла, ани єм не шаленый. А думам, як буде дальше, и як бы ти помочи, штобы-с уж раз порозуміла правду, а тогда порозуміеш и мене... Но тепер заприй гамбу и не натігай єй задармо, бо и так уж маш натягнену, як гармонию.

ВАРВАРА (с криком): Ніт, не запру, покаль ты не будеш ліпший, бо ты ся мусин отречи той бомерки и перестати по митингах ходити... Розумієш?

МИХАИЛ (холоднокровно): Розумію! Но и ты старайся порозуміти мене. И не выражайся такими словами передо мном, бо мі ниякы "бомерки" не на мысли, а то, як завтра митинг в юнии перейде. И в юнии мame дост таких, что не могут порозуміти робочу справу, тяжко им приходит, як и тобі, а до того ище на страйк може треба буде выходити.

ВАРВАРА (заламує руки): О ище страйку ти треба!... Михаил, ци ты розум стратил, ци што с тобом?! Певно хочеш, жебы я ишла до роботы, а ты уж будеш вольный и будеш цілыми днями по митингах ся волочити. То так тя научили в той организации... .

МИХАИЛ (махнул руком): Чорта старого ты розумієш!
Шкода говорити...

ВАРВАРА: Ты мі ту не чортай, лем ид до штору, бо мі ся істи хоче.

МИХАИЛ: Но дай гроши, бо я не хочу перегварятися с тобом... Всю надармо.

(Варвара вытягат из шуфляды або горшка гроши и дає, Михаил виходить).

СЦЕНА 3.

Варвара сама.

ВАРВАРА: Думат, же я не розумію, што он робит. Повідат, же завтра на митинг має итти. А бодай єс так здоров был! Та где-ж бы ты каждый вечер на митинги ходил. То лем для того, штобы выкрутитися и из гавзу высочити, а потом с том бомерком Стефком ся волочит. Она хлопу голову закрутила. (Плаче).

Повідала мі Каська, што виділа их, як ся росходили на кінцері коло штору. И Марта их виділа, як в субботу на гали на забаві в куті шептали. А он собі думат, што янич не знам... Што мі бідной робити с таким хлопом?...

СЦЕНА 4.

(Входить Каська витатся и цілує Варвару, потом сідат коло стола).

ВАРВАРА: А и ты деси запозднила днеска.

КАСЬКА: Знаш, Варвар, я тилько што переходила коло салону... згадай, кого я там виділа.

ВАРВАРА: Та кого бы-с могла видіти коло салону, як не даякого старого пияка, або пьяну бабу?

КАСЬКА: Ани не пияка, ани не пьяну бабу, а твого Михала и Стефку... Так собі здорово попивають.

ВАРВАРА (розлючена): Ажебы он тріс! Та я го до штору послала, а он уж с том бомерком ся зышол! Ой Боже, што ся с хлопом водит!... Та я зараз за ним полечу и му покажу... я той бомеркі пысок збью. (Выходит поспішно из комнаты).

СЦЕНА 5.

(Каська сама, ходит задоволена и сміється).

КАСЬКА: Ну, але тепер Варвара му накладе!... Але то нич, най го высловідат, бо он за дуже мудрый. Он хотіл молоду и ладну жену, а я уж не добра для него была. Мене старшу сестру лишил на ганьбу, а молодшу выбрал. (Передризняться): "Я Варварку люблю, без Варварки жити не можу..." Так маш тепер любов, увидиме, як тепер зажиєш с Варварком...

А мі все іще шкода го, бо добрый и працювітый хлоп. Не пье, старатся, учится и других учит. Всяди го поважают. Но Варвара глупа іще, она не зна, што добрый муж значит... Я бы с таким хлопом и на край світа ишла.

Повідають, же он большевик, бо он вшитко ганит, а найвеце іегомосця. Каже, што на цілом світі не найдеся и десят справедливых попов, котры бы с робочым народом ишли. Но жебы ся он с Варваром не оженил, то я бы-м на то не дбала, бо як добрый хлоп, то што мя политика обходить.

СЦЕНА 6.

МАРТА (входить): Слава Іисусу Христу!

КАСЬКА: Слава на вікы.

МАРТА: А где Варвара и Михал?

КАСЬКА: Зараз ти повім... лем мі мусиш помочи, бо ту ся ціле пекло робит.

МАРТА (креститься): Боже заваруй, я гріха не хочу и пекла не хочу.

КАСЬКА: Та не крич так, бо ту ниякого гріха ты не зробиш, лем доброе діло, іще заслугу достанеш перед небом.

МАРТА: Та што такого ся ту стало?

КАСЬКА: Ты знаш, што Михал лем по митингах ходит, што он большевик.

МАРТА: Так говорят, бо го рідко в церкви видно, лем на Великден до церкви приходит. Он грішник.

КАСЬКА: Но є, он большевик. И в пекло не вірит.

МАРТА: Не вірит, ніт; сам ту в гавзі так повідал, же пекло попы выдумали, штобы темных людей страшити.

КАСЬКА: Ну видиш, он в пекло не вірит, такий мудрый... А знаш, мы му можем пекло зробити, же повірит.

МАРТА (перестрашена): Як и де?

КАСЬКА: Ту в гавзі.

МАРТА (креститься): Касько, дай мі спокой, не бесідуй так, бо то гріх.

КАСЬКА: Перестан ся крестити, а слухай, што ти повім. Грішника покарати то не гріх, бо и в небі их карют. Ты то сама знаш.

МАРТА: То правда, бо и єгомосць говорят, же каждый грішник мусить быти покараний.

КАСЬКА: Но видиш. Так и мы покареме Михаила, зробиме му пекло, най покутує... Я ту Варварі повіла, же єм виділа Михала зо Стефком разом в салоні. Она ся так ту роскричала и дораз полетіла за нима.

МАРТА: Но то ты планно придумала, бо она полетіла за ними, а там их не найде.

КАСЬКА: Та ты мі ту маш помочи. Як Варвара ся верне, то повіч, же-с виділа Михала, як выходил зо салону зо Стефком.

МАРТА: А як Михал перше верне, як Варвара, або обое нараз, што тогда?

КАСЬКА: Тонич, ты бесідуй, же-с их виділа... Варвара повірит нам, а не Михалови.

МАРТА: Най буде, жебы лем мы не попали в даяку біду.

КАСЬКА: Нич ся не страхай, бо не такы чорты страшны, як их малюють... А ище єдно: ты ходиш до той циганки на 7-ої улиці, што выкладат из карт?

МАРТА. Та и вчера-єм у ней была, то барз мудра ворожка, вшитку правду повіст. Хочеш знати, што она мі повіла?...

КАСЬКА: Даколи іншым разом мі повіш, бо днеська не маме часу, они ту зараз будут. Так ты зайд до той ворожки и повіч єй, штобы пришла Варварі поворожити. А повіч єй, штобы добре поворожила, то Варвара повірит нам, а не Михалу.

СЦЕНА 7.

(Тоты и Михаил)

МИХАИЛ: Гелло, дівчата. (До Каськи): А где Варвара?

КАСЬКА: Тилько што вишла з гавзу.

МИХАИЛ: Зачым?

КАСЬКА: Та за тобом.

МИХАИЛ (смотрит на них остро): Єй краянки, вы штоси знова ту натворили! Чого бы она мала итти за мном, коли она сама вправила мене до штору?

КАСЬКА (до Марти): Повіч му ты, бо я не хочу справляти неприємность швагрови.

МИХАИЛ: Што, яку неприємность?...

СЦЕНА 8.

(Варвара влітує на сцену с великом злостью и просто летит с пястуками до мужа)

ВАРВАРА: Ты чорт! Ты зраднику! То так єс до штору нишол! С фраирком до салону просто, як лем с гавзу ся вyrвеш.

МИХАИЛ (схватил Варвару за обі руки и не дал ся уда-
рити. Потом позерат на Марту и Каську, котры цофаются задом ку дверям): Тебе, Варвар, най злость попустит, бо нич не знаш, де я был. А я мам тепер справу с тими краянками... Гей, почекайте, мои приятельки, не умыкайте тепер. (Михайл догнал их коло двери и заступил им дорогу): Идте ближе ку столу... (Они оттягаются, но Михайл бере их за рамена и приводит ку столу, так звертается до Варвары): Тепер, Варвар, повіч, кто мене виділ в салоні зо Стефком.

ВАРВАРА(позерат на них и на мужа заклопотана, а потом непевним голосом говорит): Та я сама тебе виділа.

МИХАИЛ: То не правда, Варвар, ты не могла мене там ви-
йти, бо я там не был... Повіч правду, кто тобі то все доно-
сіл. А як не повіш, то я мушу оставити гавз и итти гет, куда очи мя поведут, бо житя таке, то не житя, а горше от пекла... Повіч, Варвар, ту при них.

ВАРВАРА: Я тебе не виділа, але Каська виділа.

КАСЬКА: Пребачте, швагре, бо то я акурат добри не можу повісти... То было черезшибу, то зо стриты я не могла до-
бре видіти и познати, лем ся мі так здавало, што то вы были.
Но Марта виділа, як сте ишли до Стефчиного гавзу разом зо Стефком... Повіч, Марто, як то было.

МАРТА (сильно заклпотана, загакуючися): Я—я... не можу ти ж акурат повісти... бо то було дост далеко... и уж темняво... Но мі ся здає, же то они були.

МИХАИЛ: О ви чорни пльоткарки, як бы не то, же сте якисы дівки, то бу-м выпасал вас, як найгоршу собаку... Єдна через шибу виділа, то не могла добри познати, а другої було за далеко и темняво, то ти ж не могла добри познати. Но чого ви Варварі наговорили, же сте мя виділи? Вам лем пльотки, байки и огварки на мысли. Вы лем думате о том, чтобы псuti житя другим людям. А нашто ся вам пригадут такы выдумки? Вы добри знаете, что я люблю Варвару и Варвара любит мене. А што до Стефки, то она мудра и честна дівчина, трудиться тяжко в юнії, чтобы поліпшати свое и наше житя. Она и днес не дома — виїхала як делегатка на съїзд, где мають обсудити справу, ци фабрика має выходити на страйк и боротися за лішни условия роботы. Єй ани нема дома днеська, а вы мя виділи с ней в салоні и на улиці! Та як можете так брехати! Де ваша совість? Та воліл Бог тоты душы, якы дал до вас, вдунути дагде до вербы, то бы скрипіла без ниякой шкоды для людей.

КАСЬКА: Не кричте, швагре, того веце не буде... Кін на штырох ногах, а часами ся пошпотит.

МИХАИЛ: Но уважайте собі добре, не шпотайтесь больше, бо буде зле... А тепер марш мі с гавзу, и як ся не поправите, то я вас не хочу ту видіти. Порозуміли?

(Каська и Марта не отвічаютничого, ани не мають часу пепрощатися, лем выходят чым скорше из гавзу. Михаил смотрит за ними, а потом звертается до Варвары):

МИХАИЛ: Видиш, Варвар, маш ту добру научку, жебы-с пльоткам не вірила.

ВАРВАРА (розводит руками): Та я с того цілком дурна... Тепер не знам, кому вірити.

(Опускаєся занавіс)

АКТ II.

(Тота сама комната)

СЦЕНА 1.

(Михаил и Варвара. Михаил сидит коло стола и читат газету. Варвара по другой стороні стола плете штрумпфлю и позерат оком то на Михаила, то на годинку).

ВАРВАРА: Михале, а ты днеська не идеш до клубу? Цілый вечер будеш дома?

МИХАИЛ (отрыватся от газеты): Што кажеш, Варвар?

ВАРВАРА: О ани не слухаш, што говорю... Чом до клубу не идеш днеська? Там дашто довідашся за страйк...

МИХАИЛ (недовірчivo): Гей, Варвар, што ся стало с тобом? То первый раз, што мі не спераш, а кажеш итти до клубу!

ВАРВАРА: Я ти не сперам николи, жебы-с лем за другыми дівчатами не смотріл...

МИХАИЛ (кидат газету): А знаш, Варвар, же загляну до клубу, бо из тых газет ничего не мож довідатися, брешут на всі стороны... Ту пише, же в двох фабриках 70 процент робочих вернулося до роботы и же страйк зламаний, а Антко был на пикет-лайні, як раз коло одной из них, то може приде до клубу и повіст правду... А што до других дівчат, то выби собі то раз из головы, бо...

ВАРВАРА: Та не чекай, лем ид чым скоріше.

МИХАИЛ (встає задоволеный и бере капелюх): Я ся, Варвар, скоро верну.

ВАРВАРА: О не мусиш ся понагляти... Я буду спокойна.

(Михаил виходит, Варвара заперат за ним двери).

СЦЕНА 2.

ВАРВАРА (смотрит на годинку): Ту уж осма година... Они зараз ту будут. (Робит порядки коло стола, позерат на двери и надслухує) ... Но тепер ся довідам правду за Стефку и за Михала... Повідают, же tota циганка вшитко може ска-

зати, бо из карт вшитко видит... Але як карты покажут, же то правда, што Стефка закрутила му голову, што мі тогди робити... О я єй не подарую того, я єй очы выпалю. (Стук до двери).

СЦЕНА 3.

КАСЬКА (отверат троха двери, просуват голову и раззератся по комнаті): Варвар, ты сама?... Михала ніт дома?

ВАРВАРА: Сама, сама... Ходте до середини.

КАСЬКА (отверат широко двери): Коман до середини, Варвара сама дома.

(Входить Каська, циганка и Марта).

ЦИГАНКА: Добрый вечер, як ся мате, молода газдынцю!

ВАРВАРА: Витайте всі разом... Сідайте коло стола.

КАСЬКА: А Михал где?

ВАРВАРА: Выправила-м го до клубу... Он ся там забавит.

КАСЬКА: То добре... Але нам и так треба ся спішити, штоби нас ту не застал, бо бы было кепско... Так, Варвар, ту єст Євка, она ти може повісти вшитко, што ти треба знати.

ВАРВАРА (нервию): Добре, добре...

ЦИГАНКА: Молода газдынцю, карты не циганят, зато будте спокойны... Лем мі бідной циганці дайте два доляры.

(Варвара витігат гроши и дає циганці).

ЦИГАНКА: Най вам Бог заплатит, молода газдынцю, жебы вам хлоп все робил и пейду приносил... Жебы ся вам діти красны ховали и маму шанували... А тепер сідайте ту коло стола и уважайте на карты...

(Циганка витігат из-за пазухи карты, мішат, дає переложити Варварі и роскладат. Всі сидят тихо и смотрят на карты и на циганку).

ЦИГАНКА (говорит поволи): Молода газдынцю... барз шумного мужа мате... Вы го рада мате... ей-ей... Але ту tota чорна баба на перешкоді... она входит меже вас... она коче вас розбити... Стержтесь єй...

КАСЬКА: Та яка баба... може молода дівчина?

ЦИГАНКА: В картах дівок неє, лем бабы, а ци она дівка, ци не дівка, то не показує. (**Выкладат дальше карты**)... О, а ту друга баба с крестиками, дуже обlestна и подступна...

ВАРВАРА: Бійтесь Бога, та он уж ся с двома снохал... А я нич не знала.

(Циганка мішат наново карты и роскладат).

ЦИГАНКА: Тота чорна баба знов ту... Видите ей, як входит меже вас и меже мужа. (**Показує на карты**)... Гей, а и тота друга с крестиками за ньом иде...

ВАРВАРА: А ци мя Михал любить?

ЦИГАНКА: Он на вас смотрит... Видите ту...

(За дверми чути шум и бесіду. Всі зрываются от стола и смотрят перестрашено одни на других. Варвара отверат двери до бедрума и всі кръются там):

СЦЕНА 4.

(Входит Михаил и Стефка)

МИХАИЛ (розглядатся): Гей, а што ся ту с Варваром стало... Мусіла деси вийти... (**До Стефки**): Но але то нич, она ся скоро верие, то мы посидиме и почекаме на Антона, а за тот час собі поговориме дашто.

СТЕФКА (сидат коло стола): Та о чом будеме говорити... За конвенцию я вам уж с грубша всю оповіла.

МИХАИЛ: О ніт, тепер поговориме о дачом иншом... Я бы хотіл поговорити с тобом, Стефко, о наших личных, персональных справах.

СТЕФКА (жартобливо): О персональных?!... Ей уважайте, бо у вас молода жена, а у мене нареченый.

(Варвара приоткрыват троха двери, смотрит одним оком и надслушує).

МИХАИЛ (присуватся ближе и бере Стефку за руку): В том и діло, Стефко, што я мам молоду жену, а ты выходиш замуж... Ты знаш, Стефко, же я дуже люблю свою Варвару и не промінял бы-м ей за ниякы красавици на світі. И она добра жена, характерна, честна, но не може порозуміти мене и нашу роботу в организации... Ей, як бы она то порозуміла, то нам бы так добри было жити, что аж бы нам люде завиділи.

Но біда с тым, што сестра Каська і тата Марта побожна
бунтують єй против мене. Пару дни тому они нациганили єй,
што я волочуся за тобом.. што ты и я нibly то залізли в
любов. С того Варвара мало до битки не кинулася зо мном...
Все тето сидит єй в голові, и так мучит себе и мене, што наше
домашне житя покрите хмарами.

СТЕФКА: Але у вас тыж был разум мене кликати ту до-
вашого дому, коли у вас зо женом такс непорозуміння... Та
што подумат Варвара, як мене ту застане одну с вами?

МИХАИЛ: Ты не страхайся того, я ти объясню... Як я по-
чул сегодня от Антона, што вы заручены, и скоро спрavляте
весілля, то я рішил закликати вас до себе, аби Варвара сама
переконалася, што меже тобом и мном николи ничего не бы-
ло, бо вы любилися с Антоном... Антон ту скоро буде, с ми-
тинга он приїде просто к нам.

И я с Варваром хочу первый пожелати вам счастья сегодня,
на порогі нового житя... Знаш, Стефко, же я тебе мам рад,
як родну сестру, и я от щирого сердця жичу, штобы-с была
счастлива, бо ты идеальная дівчина и помогаш нам дуже в ор-
ганизацийной роботі.

СТЕФКА: Ей-ей, не хвальте за дуже, бо пересолите.

МИХАИЛ: Мойой похвали ище мало, бо ты заслужила
собі на больше.

СЦЕНА 5.

(Влітує Антон)

АНТОН: Выграли зме! Выграли! Побіда! (Бере Михаила и
обертается с ним докола с радости. Потом цілує Стефку и пов-
тарят): Выграли зме, Стефко!

МИХАИЛ: Оповіч с порядком ... Яка побіда?

АНТОН: Страйк выграний! Компании подписали кон-
тракт: дают подwyżку 10 центов на годину и признают юнию.

МИХАИЛ и СТЕФКА: Гур-рей!

МИХАИЛ: Но тепер будеме мати правдивий праздник и
забавимеся на вашом весілю... Але де моя Варвара?... Што-
ся єй такс притрафило, же не приходит.

СЦЕНА 6.

(Варвара отверат двери из бедрума, летит к Михаилу и кидается му на шею).

ВАРВАРА: Пребач мі, Михале, вшитко, бо я была нерозумна.

МИХАИЛ (зачудуваний): Гей, Варвар, и ты в бедрумі цілый час сиділа... А мы думали, што ты вишла з гавзу!...

ВАРВАРА: Я цілый час там была и всю чула... Тепер я всю порозуміла. Перебач мі Майк, бо от днєска наше житя стане іншим. Я переконалася, што ты был мі все вірний и добрий муж. (Іде до Стефки и подає єй руку): И ты, Стефко, перебач мі, бо я цілый час зле о тобі думала, а тепер я переконалася, што ты честна и добра дівчина.

СТЕФКА: Варвар, я ти охотно перебачам, бо я ани не знала, што ту меже вами было... А тепер пожелай нам с Антоном счастья.

ВАРВАРА: Из щирого сердця. (Обнимаются обі и цілються). Потом Варвара подходит к Антону, подає йому руку и говорит: И тобі, Антон жичу найлучшого счастья, а с таком женом, як Стефка, я знам, што будеш счастливий. Я сама хотіла бы-м быти таком и робити так с вами, як и Стефка.

АНТОН: Дякую ти, Варвар. Я вірю, што мы всі будем добрыми приятелями.

МИХАИЛ (дуже задоволений): А тепер на тото наше приятельство треба ся погостити... Сідайте коло стола, а ты, моя голубко, дай дашто на стол.

(В бедрумі чути шум и кашель).

ВАРВАРА: Почекайте, милы гости... (Показує на бедрум), там осталися ище мои стары гріхи, я мушу найперше их вымести. (Отверат двери и кличе): Но выходте, стары гріхи.

(Выходит Каська, Марта и циганка).

ВАРВАРА: Но бывайте мі здоровы, стары приятельки, заберайтесь з гавзу и веде не показуйтесь мі на очы.

(Каська, Марта и циганка бігут к дверям. Варвара увиділа на столі карты и звертт циганку).

ВАРВАРА: Гей, Євко, а карты ес забыла!

ЦИГАНКА (бере карты): Перебачте, молода газдынцю, и вы, газдусь, я бідна циганка, я никому нич не винна.

ВАРВАРА: Ты, Євко, добре мі карты выложила ... Я на тебе ся не гнівам... Тепер я розумію, кто були тоты дві бабы, єдна чорна, а друга с крестиками, што ты их в картах виділа. Их никто інший, лем чорт прислал на землю робити пекло меже добрыми людми.

ЦИГАНКА: Дякую вам, газдынцю, за добре слово, а и за два доллары. (**Выходит.**)

МИХАИЛ: Варвар, я мушу тобі погратулювати, ты правдивий герой. Я дуже счастливый, што так вшитко добре вишло. (**Обнимат ей одном руком и цілує в лиці.**)

ВАРВАРА: И я счастлива, што ты не гнівашся на мене, бо аж тепер я вижу, яка глупа я була. Но тепер я с тобом: где ты, там и я...

(Варвара иде до айсбаксы, приносит дашто на стол, кладе стаканы и тарелки, но в той хвилі чути стук до двери. Входить группа молодых хлопцев и дівчат и кидаются поздравляти нареченных. Дівчата цілють Стефку и подают руку Антону, хлопці подают руку одному и другому и складают пожелания).

ОДИН ХЛОПЕЦ: Мы довідалися, что Антон и Стефка объявили о своих заручинах, то мы пришли их поздравити и добры пожелания зложити... А и нашу побіду в страйку отпраздновати!

МИХАИЛ: Браво! Най жиют наше товариши Стефка и Антон!

ВСІ: Най жиют!

АНТОН (обнявши одном руком Стефку, говорит полу-серъозно и полу-жартом): Мы обое дякуєме вам от щирої души за приятельство и добры пожелания. Для мене сегоднія най-счастливійший день в житю, бо не лем мы добилися великої побіди в нашої тяжкої борьбі за лучши права там, где практикуємо на хліб насущный, но сегоднія также найлучша и най-

красша меже дівчатами — я не хочу уменьшати красоты и добродетели других дівчат, але сего дня я сліпий на их красоту, сегодня мои очи и сердце знают лем одну найкрасивійшу и наймильшу дівчину — и тата дівчина сегодня дала мі свою руку и згодилася быти моїм товаришком житя. (Цілує Стефку).

ВСІ: Браво! Най жиє молода пара!

ВАРВАРА (стає с боку и вытераючи слезы говорит): Дороги приятелі, я витам вас сердце в моїм домі. Я хочу вам сказати правду, што и для мене днешний день єст пам'ятний день. Сего дня я порозуміла то, чого я перше не знала, и тепер я іншими очами смотрю на світ. И для мене Стефка стала наймильшом приятельком, я хочу брати собі с ней прімір и робити так, як и она робить.

Тепер заспіваймо дашто в честь нашої молодої пары и нашої побіди, а так погостимося... чым хата богата, тым и рада.

(Співают “Сміло, Друзья” или даяку іншу пісню).

(КУРТИНА ОПУСКАЄСЯ ПОВОЛИ)

КОНЕЦ.